

ИПИ

Институт за пазарна икономика

бул. "Патриарх Евтимий" 22, София 1000

тел./факс.: (+359 2) 952 62 66, 952 35 05

ел. поща: mail@ime.bg

страница в Интернет: www.ime.bg

изх. № 34/06.08.2013 г.

ДО

Г-Н ДРАГОМИР СТОЙНЕВ

МИНИСТЪР

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И
ЕНЕРГЕТИКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Закон за представителите по индустриална собственост

Уважаеми господин Стойнев,

Във връзка с представения за обсъждане Проект на Закон за представителите по индустриална собственост предлагам на Вашето внимание становището на Института за пазарна икономика.

Приложение:

1. Становище на Института за пазарна икономика – 2 стр.

С уважение:

Светла Костадинова

Изпълнителен директор

СТАНОВИЩЕ

на Института за пазарна икономика

относно

Проект на Закон за представителите по индустриална собственост

Работата на представителите по индустриална собственост е да помагат и представят физически и юридически лица, занимаващи се с производство, пред Патентното ведомство и други компетентни органи и организации. Към момента професията е регулирана с Наредбата за индустриалната собственост, която урежда общите положения на практикуването, както и кой и как може да упражнява тази дейност.

Основният мотив за изготвянето на нов закон е на първо място „необходимостта от уреждане на по-високо нормативно ниво“ на професията, което автоматично превръща представителите по индустриална собственост в „регулирана професия“ по смисъла на Закона за признаване на професионалните квалификации. Всъщност тази „необходимост“ по никакъв начин не е доказана, особено като се има предвид, че няма данни за конкретен проблем, който да я налага. На второ място, проектозаконът е продиктуван от ангажимента на България като страна-членка на ЕС да предостави достъп до професията както на местни лица, така и на такива от други държави-членки на ЕС и държави, с които България има двустранни отношения. Тази стъпка цели да приведе националното законодателство в съответствие с редица европейски документи (основно Директива 2006/123/ЕО).

Освен транспонирането на европейското законодателство в посока гарантиране на равнопоставеност на представителите по индустриална собственост от България и от други страни-членки, обаче, представеният проектозакон предвижда прекомерно регулиране, което в крайна сметка ще направи достъпа до професията по-труден, а работата на представителите - по-скъпа. Още повече, че Европейската комисия до момента е изготвила редица доклади и предписания, които предупреждават за негативните ефекти от прекомерното регулиране на т. нар. свободни професии. Тези доклади на ЕК посочват емпирични доказателства за намаляването на качеството и оскъпяването на услугите, както и за затварянето на достъпа до професията, а съответно и ограничаване на конкуренцията в сектора в резултат от свръхрегулирането (виж [ТУК](#), [ТУК](#) и [ТУК](#)).

През 2012 година, когато беше публикуван първият вариант на този законопроект, Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) излезе с решение, което изрично посочи, че някои от регулациите в законопроекта трябва да се преразгледат, защото биха могли да ограничат конкуренцията, да доведат до повишаване на цените и да намалят качеството на предоставяните услуги. Според Комисията, ограничаването на конкуренцията би било оправдано само от гледна точка на защитата на значими обществени интереси, които не могат да бъдат защитени по друг правомерен начин.

В настоящия вариант на Законопроекта в мотивите е добавено, че „професията е от обществена значимост“ и са направени някои изменения по текстовете, но основните регулации остават едни и същи:

- **създаване на Камара** на представителите по индустриална собственост – тази Камара реално ще определя кои да са участниците в сектора, защото този, който не е член на Камарата и не е записан в поддържания от нея регистър, няма да може да упражнява професията си. Създаването на подобна квази-държавна структура е едно от най-големите ограничения на

достъпа до професията. Още повече, че за членуването в Камарата регулярно се заплаща членски внос, което на практика се явява като нов данък за практикуващите професия, при никаква гаранция за по-високо качество. В Законопроекта дори се предвижда преустановяване на упражняването на професията, ако представителят по индустриална собственост не си плати членския внос или не премине ежегодното обучение, което се организира от Камарата.

- **изисквания за образование и стаж, полагане на изпити** – и в момента Наредбата за представителите по индустриална собственост предвижда известни регулации за навлизане в професията, като висше техническо, природонаучно, икономическо в областта на интелектуалната собственост или юридическо образование, както и две години практика в областта на закрилата на индустриалната собственост и успешно издържан изпит за представител пред Патентното ведомство. В новия законопроект тези регулации са дори по-тежки, като се изисква представителят да има степен „магистър”, а стажът да е две години, но придобит в последните 10 години. В решението си от миналата година Комисията за защита на конкуренцията предлага да се преразгледа необходимостта и обосноваването на изискването за стаж, тъй като в противен случай това изискване ще доведе до неоправдано повишаване на бариерите пред потенциалните конкуренти за навлизане на пазара.

- **професионални обучения** – едно от условията в новия законопроект е Камарата да провежда ежегодни обучения на правоспособните представители, за да повишава професионалната им квалификация. Това изискване също ясно показва желанието на Камарата за затваряне на професията и поемането на пълен контрол върху нея, като паралелно с това се подsigурява и сигурен годишен приход за Камарата като обучител. Отговорността за поддържането и подобряването на уменията и квалификацията е единствено и само отговорност на упражняващия професията и действието на пазарна икономиката би следвало да е достатъчен стимул за повишаване на качеството на предлаганите услуги.

- **задължително застраховане** за риска „професионална отговорност” като минималното задължително застрахователно покритие се определя от Камарата. Този текст дава на браншовата организация значителни правомощия, които директно влияят на разходите на професията. Европейската директива за услугите предвижда поддържане на гъвкавост на доставчиците на услуги и застрахователните компании и задължението за застраховане не е необходимо да бъде предвидено в закон. В същото време Насоките на КЗК за оценка за съответствие на властнически актове с правилата на конкуренцията, приети в края на декември 2011 година, определят регулирането на цените като ограничение на конкуренцията и на възможността по-ефективните участници да предлагат по-ниски цени в интерес на потребителите.

Извод

Приемането на Закона за представителите по индустриална собственост в този му вид предвижда свръхрегулиране и нормативно „затваряне на професията”, което ще ограничи конкуренцията в сектора и е много вероятно да доведе до увеличаването на цените и намаляване на качеството на услугата.